

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛІЯ КЛАСИЧНОГО ПРИВАТНОГО УНІВЕРСИТЕТУ У МІСТІ КРЕМЕНЧУК

Кафедра логістичного менеджменту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ЕКОНОМІКА І ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВА»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНА ДОПОМОГА

Викладачка	Меняйлова Галина Євгеніївна, к.е.н., доц., доцент кафедри логістичного менеджменту, e-mail:kremuniver@gmail.com
Контактний тел.	+38(099)7662279
E-mail:	e-mail:kremuniver@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/uk/node/5563
Консультації	<i>Очні консультації:</i> за графіком консультацій викладача, <i>Консультації off-line:</i> шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм філія КПУ http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5586

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Економіка і фінанси підприємства» є обов'язковим компонентом змісту освітньо-професійної програми зі спеціальності 073 Менеджмент (освітньої програми: Логістика) і входить в цикл професійної підготовки за ступенем вищої освіти – бакалавр. Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 2 семестр (1 курс).

Курс передбачає ознайомлення із підприємством, як суб'єктом і об'єктом господарювання, його ресурсним забезпеченням, способами і принципами організації діяльності підприємства в просторі і часі, та показниками результатів такої діяльності.

Об'єкт і предмет дисципліни: Об'єктом вивчення дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» є фінансово-економічна діяльність підприємства що визначає ефективність його функціонування та розвитку; предмет – це закономірності, принципи, методи, засоби і форми організації та управління фінансово-економічною діяльністю підприємства з метою досягнення його ефективності.

Місце дисципліни у навчальному процесі: дисципліна вивчається на основі базової загальноекономічної та правової підготовки студентів, міждисциплінарні зв'язки: ґрунтується на знаннях, отриманих під час вивчення таких навчальних дисциплін, «Економічна теорія», «Правознавство»; та забезпечує базу для засвоєння матеріалу з навчальних дисциплін «Менеджмент і адміністрування», «Основи логістики».

Освітній процес з дисципліни здійснюється за такими формами: навчальні заняття; самостійна робота; контрольні заходи. Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття, а також консультації.

Практичні заняття передбачають: при проведенні практичних занять за всіма темами передбачено організувати бесіди по окремих питаннях теми, що розглядається на занятті, порівнювати теоретичний матеріал з реальними подіями, що відбуваються у світі та Україні.

Під час навчання дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» використовується метод презентації, який полягає в тому, що студенти готують та виступають з інформацією на різні теми даної

дисципліни під час практичних занять. Вони розробляють матеріали з аналізу основних аспектів економічної діяльності підприємства та презентують їх на практичних заняттях, демонструючи своє розуміння теоретичних концепцій та їх застосування на практиці. Цей метод сприяє активній участі студентів у процесі навчання, поглибленню їхніх знань та розвитку навичок публічного виступу. При проведенні практичних занять передбачено здійснювати аналіз реального стану організації та використання передового досвіду на підприємствах України, опрацьовувати розрахункові роботи з метою засвоєння основних методів, що дасть можливість здобувачам вищої освіти якомога більше наблизитися до реальної практики на підприємствах, моделювати ситуативні задачі, вирішувати тематичні задачі.

Самостійна робота студентів полягає у засвоєнні вивченого навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача.

Консультації призначені для роз'яснення студентам теоретичних або практичних питань.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на практичних заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт, тестових завдань, розв'язання практичних завдань та підсумкових тематичних контрольних робіт.

Оцінка якості засвоєння навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» включає проведення проміжного контролю, модульного контролю та складання підсумкового екзамену.

Для модульного контролю засвоєння студентами навчального матеріалу, що вивчається під час аудиторних занять і самостійної роботи, передбачено проведення трьох модульних контролів, порядок проведення та зміст яких наводиться в робочій програмі навчальної дисципліни з урахуванням наявних засобів діагностики. Для атестації студентів на відповідність їхніх знань з економіки підприємства вимогам, викладеним в програмі навчальної дисципліни, а також в робочій програмі навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» створюються фонди засобів педагогічної діагностики, які включають типові завдання, модульні контрольні роботи, тести тощо. Вони повинні забезпечувати об'єктивну оцінку знань, умінь та рівнів набутих компетенцій з освітньо-професійної програми: «Логістика».

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 2 семестру здійснюється у формі тестування.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Загальна кількість годин – 120, у т.ч. 50 години аудиторних занять і 70 годин самостійної роботи студента. Кількість кредитів ECTS – 4

Всього кредитів ECTS	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Самостійна робота
			Лекції	Лабораторні роботи	Семінарські (практичні)	
4	120	50	34	-	16	70

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
1	2	професійна	нормативна

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

«Економіка і фінанси підприємства», як навчальна дисципліна має забезпечити формування у здобувачів вищої освіти теоретичних основ та практичних навичок організації фінансово-господарської діяльності підприємства, розкриття сутності підприємства як системи і суб'єкта господарювання, теорії та практики економічного розвитку та організації фінансів.

Завдання навчальної дисципліни

- засвоєння теоретичних, організаційних та фінансових основ функціонування підприємства;
- набуття розуміння економічної сутності ресурсів, що використовуються в господарській діяльності підприємства;

- опанування навичками з організації виробничих процесів на підприємстві;
- набуття навичок з оцінки фінансово-економічних результатів та ефективності господарської діяльності підприємства.

ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- нормативно-правові засади функціонування підприємства: від створення до ліквідації;
- чинники внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємства;
- види ресурсів підприємства;
- методи організації виробництва;
- основи ведення фінансової діяльності підприємства;
- методики оцінки ефективності діяльності підприємства.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- оцінювати стан зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства;
- на основі визначеної методики оцінювати стан ресурсів підприємства та ефективність їх використання;
- визначати найбільш раціональні методи організації виробництва в існуючих умовах господарювання;
- визначати раціональні методи організації фінансово-економічної діяльності підприємства;
- оцінювати результати діяльності підприємства;
- розробляти пропозиції щодо підвищення результативності діяльності підприємства.

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління і адміністрування за спеціальністю 073 Менеджмент (Освітня програма «Логістика») вивчення дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук. Оперативне і тактичне управління логістичними процесами підприємства, організація комплексного логістичного обслуговування споживачів, організація операційної логістичної діяльності.

Загальні компетентності:

- ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 17*. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правомірність з позиції соціальної відповідальності.

спеціальні (фахові, предметні) компетенції:

- СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.
- СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом.
- СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- СК 17*. Здатність визначати, планувати, організовувати та контролювати операційну логістичну діяльність в ланцюгах постачання (операції транспортування, вантажопереробки, зберігання, сортування, маркування, консолідації, митного оформлення, інформаційної підтримки тощо).
- СК 19*. Здатність організації постачання матеріальних ресурсів, збуту готової продукції, управління запасами та логістичної підтримки виробничих та допоміжних процесів.

Програмні результати навчання

РН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

РН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

РН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПЛАН КУРСУ

№ з/п	Назва змістовних модулів та тем	Лекції	Практичні	Завдання для самостійної роботи
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 1 ПІДПРИЄМСТВО ЯК СУБ'ЄКТ ТА ОБ'ЄКТ ГОСПОДАРЮВАННЯ				
1.	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарських відносин.	2	0,5	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Сутність поняття «Підприємство». Види та класифікація підприємств. Основні цілі і функції виробничого підприємства. 3. Підготовка до практичного заняття
2.	Тема 2. Нормативно-правова база функціонування підприємства	2	0,5	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Нормативно-правові акти, що регулюють порядок створення, функціонування та ліквідації підприємства. Статут та колективний договір підприємства. Внутрішні розпорядчі документи, що регламентують порядок діяльності суб'єкта господарювання. 3. Підготовка до практичного заняття
3.	Тема 3. Середовище функціонування підприємства	2	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Структура підприємства. Складові внутрішнього середовища підприємства. Мікро- та макро-середовище. Структура ринку та взаємодія його суб'єктів. 3. Підготовка до практичного заняття
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2 РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА				
4.	Тема 4. Економічні ресурси підприємства	1	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Склад та сутність економічних ресурсів підприємства. Критерії та класифікація ресурсів підприємства. Основи функціонування ресурсів підприємства. 3. Підготовка до практичного заняття
5.	Тема 5. Персонал підприємства	1	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Основні поняття: трудові ресурси, кадри, персонал. Поділ персоналу за професіями, спеціальностями і рівнем кваліфікації. Класифікація й структура персоналу підприємства. Визначення чисельності окремих категорій працівників. Кадрова політика підприємства в умовах ринкової економіки. Оцінка ефективності роботи персоналу. 3. Підготовка до практичного заняття
6.	Тема 6. Основні фонди підприємства	2	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Визначення основних фондів підприємства. Класифікація та структура основних фондів підприємства. Оцінка основних засобів. Види спрацювання основних фондів. Амортизація

				<p>основних фондів. Обґрунтування вибору методу амортизації окремих груп основних фондів. Характеристика процесу відтворення основних фондів. Джерела і шляхи відтворення основних фондів підприємства. Показники оцінки ефективності використання основних фондів. Напрямки підвищення ефективності використання основних фондів підприємства.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття</p>
7	Тема 7. Оборотні засоби підприємства	3	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Сутність склад та структура оборотних засобів підприємства. Характеристика виробничих запасів сировини і матеріалів, напівфабрикатів власного виготовлення, незавершеного виробництва, витрат майбутніх періодів. Структура фондів обігу підприємства. Нормування окремих видів запасів та розрахунки необхідного обсягу обігових коштів підприємства. Методи оцінки оборотних фондів в момент передачі їх у виробництво. Характеристика процесу обертання обігових коштів. Показники обертання та шляхи прискорення обертання. Шляхи поліпшення використання оборотних засобів.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття</p>
8	Тема 8 Фінанси підприємства, основи їх організації	4	1	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Сутність поняття «фінанси підприємства», їх функції. Грошові доходи, грошові фонди, фінансові ресурси підприємств. Статутний фонд підприємства. Принципи сучасної організації фінансів підприємств. Фінансова діяльність підприємства. Кредитування підприємства.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття.</p>
9	Тема 9. Нематеріальні ресурси	2	0,5	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Поняття і види нематеріальних ресурсів підприємств. Нематеріальні активи підприємства, їх елементний склад. Методи оцінки і амортизації нематеріальних ресурсів і системи амортизації. Оплата за використання нематеріальних ресурсів.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття</p>
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 3				
ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА				
10	Тема 10. Інвестиційна та інноваційна діяльність підприємства	1	0,5	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Інвестиції, їх види та характеристика. Сутність та класифікація капітальних вкладень підприємства. Планування та оцінка ефективності капітальних вкладень підприємства. Фінансові інвестиції та оцінка їх ефективності. Сутність науково технічного прогресу та інноваційної діяльності підприємства. Науково технічний прогрес як основа інтенсивного розвитку підприємства.</p> <p>3. Підготовка до практичного заняття</p>
11	Тема 11. Організація виробництва	4	2	<p>1. Опрацювання лекційного матеріалу</p> <p>2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Виробнича потужність та техніко-технологічна база. Виробнича структура підприємства і принципи раціональної організації виробництва. Типи і методи організації виробництва. Організація роботи допоміжних виробництв та обслуговуючих господарств.</p>

				3. Підготовка до практичного заняття
12	Тема 12 Планування діяльності підприємства	2	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Прогнозування діяльності підприємства. Сутність та види планування діяльності підприємства. Бізнес-планування, його процес і значення в діяльності підприємства. 3. Підготовка до практичного заняття
13	Тема 13. Якість продукції та конкурентоспроможність підприємства	2	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Визначення та вимірювання якості продукції. Вплив якості продукції на конкурентоспроможність підприємства. Системи управління якістю на підприємстві. 3. Підготовка до практичного заняття
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 4 ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА				
14	Тема 14. Продуктивність, мотивація та оплата праці	2	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Продуктивність праці. Підходи до визначення та методи розрахунку продуктивності праці на підприємстві. Чинники і резерви зростання продуктивності праці. Мотивація та оплата праці 3. Підготовка до практичного заняття
15	Тема 15. Витрати підприємства. Собівартість продукції (послуг)	2	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Загальна характеристика видів витрат підприємства. Класифікація витрат підприємства. Поняття собівартості продукції та її планування. Методи визначення собівартості продукції (послуг) 3. Підготовка до практичного заняття
16	Тема 16. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства	2	1	1. Опрацювання лекційного матеріалу 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: Формування доходу підприємства. Прибуток підприємства та його формування в умовах ринкових відносин. Оцінка фінансово економічного стану підприємства. 3. Підготовка до практичного заняття
	Всього:	34	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Економіка і фінанси підприємства» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на практичних заняттях, перевірки виконання тестових завдань, модульних контрольних робіт тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння студентом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та практичного заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі письмового заліку відповідно до графіку освітнього процесу шляхом визначення ступеню засвоєння студентом навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдань поточного (модульного) контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ». Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи студента під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 80 балів. Результати екзамену оцінюються у 100-бальній системі. Вага екзамену у підсумковій оцінці складає 20 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід – 2-й семестр	Бали
Модуль №1	10
Практична робота 1	1
Практична робота 2	2
Практична робота 3	2
Тест до модуля 1 (проміжна атестація)	5
Модуль №2	20
Практична робота 4	2
Практична робота 5	2
Практична робота 6	3
Практична робота 7	3
Практична робота 8	3
Практична робота 9	2
Тест до модуля 2 (проміжна атестація)	5
Модуль №3	20
Практична робота 9	2
Практична робота 10	5
Практична робота 11	5
Практична робота 12	2
Тест до модуля 3 (проміжна атестація)	5
Модуль №4	20
Практична робота 13	5
Практична робота 14	5
Практична робота 15	5
Тест до модуля 4 (проміжна атестація)	5
Екзамен	20
Разом	100

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

1. Економіка і фінанси підприємства: Навчальний посібник / О.М. Бандурка, Є.В. Ковальов, М.А. Садиков, О.С. Маковоз; за заг.ред. О.М. Бандурки. Х.: ХНУВС. 2017. 192 с.
2. Крикавський Є.В., Люльчак З.С. Економіка і фінанси підприємств. Видавництво Львівської політехніки, 2021. 696 с.

3. Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М. Економіка і фінанси підприємства: підручник Львів. 2017. 408 с.

Допоміжні:

4. Рогов, Г. К., Зінченко А. І., Пашенко О. В. Практикум з фінансів підприємств: навч. посібник Миколаїв: НУК, 2020. 152 с.

5. Марусяк Н.Л. Фінанси підприємств: навч. посіб.: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 176 с.

6. Макаровська Т.П. Практикум з економіки підприємства: Навч. посіб.К.: МАУП, 2007. 184 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

7. Господарський кодекс України (зі змінами та доповненнями) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

8. Офіційний портал Верховної Ради України: Законодавство України URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

9. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: www.ukrstat.gov.ua

10. Податковий кодекс України від 02.12.2010р. №2755-VI (зі змінами та доповненнями) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>

Он-лайн курси з дисципліни:

1. Навчальна Платформа EdEra URL: <https://ed-era.com/course/finances-and-economy/>